

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Het gaat vandaag over *zien*. Maar *niet* - zal ik maar zeggen - zoals de Specsavers dat bedoelt. En het gaat, zeg ik er alvast maar bij, in die 'genezing' van een blinde ook niet om een 'visueel gehandicapte', die weer zonder stok de straat op kan. Je moet je bij wonderen van Jezus niet blind staren op individuen.

Het gaat om de *gemeenschap*, de *samenleving* - of de mensen daarin elkáár wel zien. En hóe ze elkaar zien. Met wat voor ogen kijk je? Wat bepaalt je blik? Wat beperkt mogelijk je blik? Daar gaat het om.

De verkiezingen van de afgelopen week laten zien dat een grote groep mensen zich niet *gezien* voelt. In een piepklein land als Nederland notabene blijkt er een enorme afstand te zijn ontstaan en kunnen we elkaar niet meer zo scherp zien. Terwijl de scherppte van het oordeel dat we over elkaar vellen steeds sterker wordt. En het elkaar beschuldigen en op die schuld vastpinnen verblindt onze waarneming véerder.

Het hele, lange, verhaal van Johannes 9 stelt wat wij menen te zien ter discussie. Wijst ons op blinde vlekken. Werpt een onthullend licht op hoe onze vooroordelen - dat wat wij vóór we eens écht goed gaan kijken al héél zeker menen te *weten* - hoe onze vooroordelen onze blik vertroebelen.

We horen aan het einde van het verhaal Jezus zeggen: ik kom in 'jullie wereldje' om een scheiding - *ónderscheid* - te maken tussen wat 'blind' is en 'wat zien' is en het zal precies omgekeerd zijn aan wat jullie denken, namelijk dat zij die zogenaamd níet kunnen zien wel degelijk zien en dat zij die heel goéd menen te kunnen zien, blind blijken. Welnu, dat is precies wat je in dat hele verhaal ziet -*ziet* - gebeuren.

Ik licht er een paar dingen uit, want het verhaal spreekt eigenlijk voor zich.

Allereerst: hoe kóíken we naar mensen? Wat zouden wij zien wanneer wíj daar in het verhaal voorbijgingen. 'O, een blinde'. En we lopen door - toch?

Johannes schrijft heel precies: Jezus zag een *mens*. Dat je een méns ziet gaat vóór alles. Een mens die is zoals jij er eentje bent, dat moet éérst.

Ja, het is een 'vanaf zijn geboorte blinde', vertelt Johannes. Iets verderop lees je dat de burenen en de mensen die hem 'wel kenden' hem vooral als *bedelaar* op hun netvlies hebben staan. Zij zagen hem vooral als die man die z'n hand zat op te houden omdat hij niet kon werken, wat inderdaad in die tijd de consequentie van blindzijn was..

Ja, het is dus een mens - *blind* vanaf zijn geboorte. Maar Jezus ziet hem als *mens*. Het zijn de *leerlingen* (wij dus) die aanslaan op die blindheid, en hóe.

Tussen hun oren zit de gedachte dat een blinde op de één of andere manier *schuld* heeft aan zijn eigen blindheid, hij óf zijn ouders zullen wel gezondigd hebben. Ik geloof dat wij dat in onze tijd wat betreft blindheid niet zouden durven dénken zelfs, maar voor de rest zijn we er nog

altijd vrij goed in om mensen in penibele situaties zélf de schuld van hun penarie in de schoenen te schuiven en hen daarop vást te pinnen.

Jezus wil daar niets van weten. Aan zo'n situatie heeft deze mens noch zijn ouders ook maar de minste schuld. Zulke troebele gedachten, waarin je mensen gevangen houdt in hun lot, moet je van je áfspoeien zoals de blinde de modder van zijn ogen moet gaan afspoelen in het bad van Siloam.

Hoe hardnekkig onze vooroordelen zijn zie je ook aan die buren: ze zien hun blinde buurman weer uit zijn ogen kijken terwijl hij terugkomt van dat bad, maar ze *geloven hun ogen niet* en betwijfelen of het wel dezelfde mens is. *Hij* ziet, maar *zij* lijken nu wel blind.

Wat is er gebeurd? Jezus zag in deze blinde een *mens* als ieder mens, een mens met een *kans*, een mens met een open toekomst, een mens telkens opnieuw als een blanco blad. *Niet* zijn *geboorte* - zijn afkomst, zijn opvoeding, wat hem gevormd heeft - maar wat hij *in Gods ogen*, met ogen van *liéfde wórdén* kan geeft in een mensenleven de doorslag.

Hij is niet schuldig en zijn ouders ook niet - wat Gód kan bewerken in iemands leven, dát geeft de doorslag. Dat *liefde*, dat *verbondenheid* met deze mens - van *mens tot mens* - zichtbaar worden, wanneer wij deze werkzaamheid van God als *gemeenschap* van mensen sámen haar werk laten doen.

‘Hoe werden jou de ogen geopend?’, vroegen de buren. ‘Door een *mens*,’ zegt hij, ‘een *medemens*, met de naam ‘dat Gód redt, dat God bevrijdt, dat God hélpt’. Want dát betekent de naam ‘Jezus’. ‘Een mens die in Gods licht de *mens* in mij zag, dié heeft me gered.

En ik zie jullie nog twijfelen of ik het echt ben. Já, ja: ‘Ik Ben die ik ben’, speelt hij met de naam van de Eeuwige, die nu even in hem oplicht, in hem *zichtbaar* wordt.....

U hoort straks de mensen van het Hospice Haarlem wat over hun werk vertellen, waar stervenden liefdevol worden verzorgd; niet als opgegeven levens, niet als enkel ‘stervenden’, maar als eerbiedwaardige, complete - ja: ‘koninklijke’ mensen. Jezus zálft de blinde, zoals ze in de Bijbel een koning zalven, met een opdracht. Het laatste stukje van je leven gaan is ook: een opdracht, waarin ‘heel de mens’ nodig is en gezien moet worden.

De rest van het verhaal is een even spannend als humoristisch verteld relaas van hoe mensen elkaar niet verstaan, niet *zién* vanwege hun vooroordelen. De ‘geheelde’ blinde staat tegenover Farizeeërs: de betweters van alle tijden en plaatsen, met het gelijk aan hun zijde en de waarheid op zak.

Maar de *blinde* laat zien hoe verblind zij zijn: zij kunnen zich niet *verwonderen* om het wonder van zijn geopende ogen omdat hun eigen ogen *nét* zo gesloten zijn als de waarheid die ze in pacht hebben.

Bijbelverhalen zijn altijd actueel, dat weet U, maar vandaag toch wel helemaal. Als de geheelde mens uit de *gemeenschap* wordt gegooid, zoekt Jezus hem weer op. *Iemand* moet hem als *mens* zien, zodat hij kan *vertrouwen*.

Moge dat ook bij ons zo zijn - Amen.